

Opština Bar
Crna Gora

Služba Glavnog gradskog arhitekta

Adresa: Bulevar revolucije br. 1
Bar, Crna Gora
tel: +382 30 301 495
fax: +382 30 301 495
e-mail: igor.milosevic@bar.me
www.bar.me

Broj: 15-333/23- 41

Datum: 22.06.2023. godine

ZAVRŠNI IZVJEŠTAJ ŽIRIJA

NAZIV KONKURSA:	Konkurs za idejno urbanističko/arhitektonsko rješenje za uređenje zelenih površina-park sa pratećom infrastrukturom u Baru. (Uređenje otvorene površine sa odlikama parka)
RASPSIVAČ KONKURSA:	Opština Bar Bulevar revolucije br. 1 Crna Gora
IME I PREZIME OVLAŠĆENOG LICA RASPISIVAČA:	Igor Milošević, spec.sci.arh. Glavni gradski arhitekta Opština Bar
PREDMET KONKURSA:	Predmet konkursa je izrada idejnog urbanističko/arhitektonskog rješenja: uređenje javne zelene površine – park sa pratećom infrastrukturom u Baru, na urbanističkoj parceli UP 4, zona „G“, u zahvatu DUP-a „Topolica I“, na dijelu katastarske parcele 5761/1 KO Novi Bar, Opština Bar.

CILJ KONKURSA

Osnovni cilj konkursa je obezbijediti kvalitetno idejno urbanističko/arhitektonsko rješenje uređenja, na osnovu Odluke o određivanju lokacije, sa elementima urbanističko tehničkih uslova za izgradnju lokalnog objekta od opšteg interesa i preporuka datih od strane Raspisivača Konkursa.

Idejnim urbanističko/arhitektonskim rješenjem treba definisati koncept uređenja javne zelene površine – park sa pratećom infrastrukturom u Baru.

Od konkursnih radova se očekuje funkcionalno rješenje planiranih programskih sadržaja sa istaknutim konstruktivnim i oblikovnim kvalitetima, uz primjenu savremenih tehnologija u cilju ostvarivanja energetske efikasnosti. Ponuđeno rješenje treba da bude ekonomski, tehnički izvodljivo i razmišljati u pravcu racionalnog održavanja.

ČLANOVI ŽIRIJA I IZVJESTIOCI

Članovi konkursnog žirija:

1. **Igor Milošević**, spec.sci.arh., (glavni gradski arhitekta – predstavnik raspisivača) predsjednik žirija;
2. **Dr Svetlana Perović**, dipl.ing.arh., (Arhitektonski fakultet, Univerzitet Crne Gore), član žirija;
3. **Srđan Marlović**, arh. arh-konz., (Inženjerska komora Crne Gore), član žirija;
4. **Nikola Radović**, spec.sci.arh., (Savez arhitekata Crne Gore), član žirija;
5. **Goran Janković**, dipl.ing.arh., (Inicijativa „Držati uspravno“), član žirija;
6. **Ivana Dobrković** dipl.ing.arh., (NVO Expeditio), član žirija;
7. **Nikoleta Pavićević**, spec.sci.arh. (predstavnik raspisivača), član žirija;
8. **Damir Mašović**, dipl.ing.p.a., član žirija;
9. **Mira Prentović**, ing. Hortikulture, član žirija.

Izvjestioci konkursa:

1. **Marija Džajović**, dipl.ing.arh.
2. **Maja Tišma**, dipl.ing.arh.

PODACI O ŽIRIRANJU

Shodno odredbama *Pravilnika o načinu i postupku raspisivanja i sprovođenja javnog konkursa za idejno arhitektonsko rješenje*, obavljene su sve etape žiriranja zaključno sa donošenjem Odluke o rangiranim radovima.

Shodno *Izveštaju o pristiglim radovima*, Žiri je konstatovao da se na konkurs prijavilo 6 radova. Izvjestioci su u prisustvu predsjednika žirija, dana 26.05.2023. godine, izvršili otvaranje, pregled i razvrstavanje pristiglih radova. Izvjestioci su preuzeli kovertu sa naznakom "Podaci o autoru" na dalje čuvanje. Žiri je razmatrao radove pod šiframa: "B85M30K", "HUG0027", "A3B6K8Z", "NLA0138", "0119150" i "FJAKA05".

Žiri je sve vrijeme radio u punom sastavu, poštujući smjernice *Pravilnika o načinu i postupku raspisivanja i sprovođenja javnog konkursa za idejno arhitektonsko rješenje*, te Odluku o raspisivanju i Raspis predmetnog konkursa.

TOK RADA ŽIRIJA

Prije prve sjednice žirija, svi radovi su elektronskom poštom dostavljeni svakom članu žirija u cilju detaljnog upoznavanja sa njihovim sadržajem (CD), a iz razloga, kako bi se cijeli postupak donošenja odluke, skratio.

Sjednice žirija u punom sastavu, u prisustvu izvjestilaca, održane su 09.06.2023. godine i 13.06.2023. godine. Jedan član žirija, iz opravdanog razloga, prisustvovao je sjednici elektronskim putem, preko aplikacije Zoom.

Na prvoj sjednici žiri je u punom sastavu, u prisustvu izvjestilaca, izvršio pregled pristiglih radova i nakon diskusije, svaki član žirija izvršio je bodovanje, nakon čega je formirana rang lista.

Na drugoj sjednici zaključeno je da niko nije odstupio od prvobitnog stava, te je rang lista pristiglih radova ostala nepromjenjena.

Generalni stav žirija je, da nijedan rad nije odgovorio u punom obimu na očekivanja, pa je shodno tome donio odluku da dodjeli II i III nagradu, dok ostali radovi nisu ispunili minimum, neophodan za dodjelu neke od raspisanih novčanih nagrada. Žiri je odlučio da angažuje autora

prvorangiranog rada (II nagrada), na dopuni idejnog rješenja, kada se budu stekli uslovi za privođenje namjeni ovog prostora.

Nakon formulisanja i potpisivanja Završnog izvještaja žirija ostvaruju se uslovi za otvaranje koverti sa naznakom "Podaci o autoru".

TABELA UKUPNO DODJELJENIH BODOVA - po konkursnom idejnom rješenju

šifre idejnih konkursnih rješenja	urbanističko - prostorni kriterijum	arhitektonsko - oblikovni kriterijum	programski kriterijum	ekonomski kriterijum	ekološki kriterijum	ukupan br. bodova po konkursnom idejnom rješenju
	ukupan br. bodova	ukupan br. bodova	ukupan br. bodova	ukupan br. bodova	ukupan br. bodova	
B85M30K	148	120	113	71	60	512
HUG0027	140	130	103	65	63	501
A3B6K8Z	67	60	52	34	30	243
NLA0138	196	183	160	59	68	666
0119150	221	203	168	63	73	728
FJAKA05	99	72	70	63	52	356

IZVJEŠTAJ ŽIRIJA O KONKURNIM RADOVIMA

1.šifra „B85M30K“

Već na prvi pogled, posmatrača obuzima prenatlaženost dijagonalnih pravaca, postavljenih u prvi plan, što u dobroj mjeri poništava ostale sadržajne elemente. Postavljeni su logično, čemu ne prethodi detaljna analiza, pa se ovdje može uključiti atribut slučajnosti. U drugom planu su neformalne površine, namjenjene kretanju, u sijenci glavnih ortogonalnih pravaca. Spoj ovih strogih i pravaca u mekoj formi, nema prelaz koji će da pomiri ove, naizgled, sukobljene strane. Nije planiran vizuelni otklon glavnih koridora, od saobraćajnica namjenjenih kolskom saobraćaju, a ovaj utisak pojačava njihova širina. Mjesto njihovog susticanja – raskrsnica (pjaceta), u koncepcijskom smislu, nije u dovoljnoj mjeri elaboriran. Planirane programske aktivnosti, arhitektonska razrada, oblikovanje i materijalizacija mogli su da omekšaju njihov strogi spoj, te je u tom smislu propuštena prilika da se kroz projekat to u potpunosti ostvari.

Navedene fizičke karakteristike gumene podloge su tačne, ali ciljna grupa korisnika parka mora biti dominantno školska populacija, prevashodno kao posledica same lokacije, pri čemu se ne može računati na dugotrajnost i zaštitu ove površine od oštećenja. Navedena ciljna grupa podrazumjeva nemiran duh, primjeren toj populaciji, što se odražava i na trajnost odabranih materijala, pa i gume u ovom slučaju.

Masline, pored svoje skulpturalnosti i ostalih neminovnih pozitivnih impresija, kao i jasne simbolike, prevashodno nisu parkovsko drvo. Cijene sadnica nisu usklađene sa realnim stanjem na tržištu.

2. šifra „HUG0027“

Linija kretanja ima logiku, ali integralno posmatrano oblikovanje i dimenzionisanje, u pojedinim segmentima poteza mogu biti predmet detaljnijeg ispitivanja. Nagli prelaz iz mekih u strogu ortogonalnu formu, prema "glavnoj komunikacionoj zoni sa sjedenjem", koja arhitektonskim tretmanom poprima karakter trga, u programskom smislu je "oslobođena" sadržaja, koji bi istinski privukao korisnike prostora. Nedostatak privlačne snage nije nadomješten ambijentom, kojem sa druge strane, nedostaje dobra materijalizacija. Ovaj utisak pojačava mjestimično planirana primjena „raster – ploča“, koje korisnicima prostora bude osjećaj boravka na parking, umjesto osvježavajućeg osjećaja, koji stvara korišćenje jedne zelene gradske „oaze“. Odabir pozicije fontane, blizu postojećeg parkinga, ima za posledicu formiranje prostora bez potrebne intime, koju bi, između ostalog, obezbjedilo zelenilo u odabranom prostornom segmentu, bližem centralnim zonama parka. Multifunkcionalni sportski teren je planiran blizu nastavnih prostorija škole, što buka koja je posledica njegove eksploatacije ne dozvoljava. Ovaj negativni efekat bi u manjoj mjeri ublažio, širi pojas zelenila od planiranog, ali na način da uključi veći spektar spratnosti, počevši od nižeg žbunastog rastinja, pa naviše. Jasni žuti kolorit ortogonalnog pravca kretanja, u paru sa nekoliko istovjetno materijalizovanih detalja, predstavljaju dobro rješenje, ali njihova konceptijska snaga nije nadvladala prethodno definisane probleme rješenja. Konceptijske vrijednosti ovog rješenja poništene su prezentacijom, koja bi morala biti na višem nivou. Ovo se odnosi na cjelokupni grafički prikaz, a posebno na trodimenzionalne prikaze.

3. šifra „A3B6K8Z“

Na prvi pogled se stiče utisak da osnovni zadatak nije planiranje parka, već rješavanje prostora u funkciji gradskog trga, gdje svu raspoloživu pažnju preuzima fontana, gotovo kolosalnih dimenzija, u kontekstu predmetnog prostora. Oblikovanje fontane neumitno asocira na mnoštvo sličnih, ponuđenih na našem tržištu, sa osnovnom razlikom koja se tiče njenih dimenzija. Funkcija linijskih elemenata, koji se radijalno pružaju sa vrha fontane iz njenog centra i pružaju se gotovo do oboda njenog korita, ostaje nepoznanica. Utisak upitnosti cjelokupnog konteksta je rezultat nepovoljnog odnosa zastupljenosti popločanih pješačkih i zelenih površina. Kao posledica prethodno opisane situacije, izlišno je komentarisati pješačke koridore, budući da površine namjenjene kretanju korisnika prostora apsolutno dominiraju, te se ovi pravci ne mogu jasno izdvojiti. Dispozicija površina je kruto simetrična, dok savremene tendencije nalažu veću slobodu u pristupu planiranju, u odnosu na ponuđeno rješenje. Gotovo barokni koncept odudara od konteksta okruženja, koji se kao polazna premise mora uvažiti. Kroz grafičke priloge, nije jasno diferencirana materijalizacija, a dominantne pješačke površine su jednoobrazne, bez naznake o materijalu, njegovoj obradi i slogu. Sportski teren i dječije igralište su planirani u blizini nastavnih prostorija škole, što stvara nepovoljne uslove za neometano odvijanje nastave.

4. šifra „NLA038“

Prezentovano rješenje predstavlja svojevrsni iskorak, koji govori o hrabrosti autora, posebno imajući u vidu da raspisivač nije predvidio prateće objekte. Umjetnički paviljon i kulturna dešavanja koja se mogu organizovati u ovakvim prostorima, se u sadržajnom smislu uklapaju u kontekst okruženja i tematiku zadatka, mada raspisom konkursa nisu predviđeni, ali nisu ni eksplicitno isključeni. Ugostiteljski sadržaj, kao integralni dio paviljona, nije tema za razmatranje, budući da nije komplementaran školskim aktivnostima.

Analiza i ciljevi konkursnog rada su detaljno razmotreni, pri čemu su uvažene najfrekventnije putanje i to prva, kao veza između gradskih i centralnih funkcija grada i druga, kao koridor koji povezuje okolne blokove sa školom. Naizgled neformalno pozicionirani pješački koridori, na kvalitetan i diskretan način hvataju glavne pravce. Uopšteno gledano, dominira naizgled spontano definisana forma, koja pored već navedene logike, na dobar način umekšava, stroge forme, strogo postavljene okolnih objekata. Fluidnost unosi svježinu u ortogonalni prostor i poništava njegovu strogost, briše liniju između artefakta i prirodnih formi, pa i pored naglašene razigranosti, stiče se utisak da korisnike vodi ka atmosferi sveukupne opuštenosti. Objekti (amfiteatar sa galerijom i nadstrešnice), zajedno sa planiranim zelenilom, formiraju vizuelnu barijeru, kako prema obližnjem parkingu i saobraćajnicama, tako i prema fasadi školskog objekta. Amfiteatar sa umjetničkim paviljonom, čini dobro naglašeni portal prema parku i školskim objektima. Prostor je bogato i ravnomjerno opremljen urbanim mobilijarom, pri čemu u ovom smislu dominiraju klupe, koje svojom formom prate mekoću planiranog prostora. Pored konvencionalnih klupa, zastupljene su i klupe u formi kamenih „megalita“, koje su u potpunom skladu sa skulpturama u svojevrsnom lapidarijumu.

Trim staza je relativno kratka, da bi na primjeren način odgovorila namjeni, a pored toga morala bi imati planiranu fizičku vezu sa ostalim koridorima, kako bi se čuvale uređene zelene površine, prilikom njene eksploatacije. Za jedno parterno parkovsko uređenje, stiče se utisak, da je zastupljena prevelika dominacija arhitektonske forme, kroz pojavnost umjetničkog paviljona i nadstrešnica. Drugim riječima, ovi elementi dominantno poprimaju uticaj treće dimenzije, što je u najvećem dijelu, za prostore parkovske namjene, uloga namjenjena zelenilu.

Stiče se utisak, da autor nije vodio dovoljno računa o cijeni koštanja investicije, samim tim i o izvodljivosti projekta. Naime, autor je priložio procjenu investicije, a pritom se postavlja pitanje koliko je ona bliska realnosti. U nekim segmentima, na površinu izbija utisak o iziostanku dosadašnjeg kontakta autora sa realnim problemima na terenu, koji se neminovno javljaju, pri izvođenju građevinskih radova. Ovo potkrepljuje primjer vodopada, koji sa nadstrešnice postiže efekat slobodnim padom u planiranu vodenu površinu, a istovremeno se nije vodilo računa o tehnologiji potrebnoj za sprovođenje ovakvog vodenog spektakla, što negativno utiče na konstrukciju same nadstrešnice i njenu elegantnu pojavnost. Vodene površine su velike, a kao takve traže veliku pažnju u smislu redovnog održavanja. Površina zone „lapidarijuma“ je prevelika, a pritom mimo predviđene travnate površine, druge vrste zelenila su izostale.

Sveukupan utisak, koji ostavlja konkursni rad je originalnost, hrabrost autora i kvalitativni otklon u odnosu na veći broj pristiglih radova, savremena forma, kvalitetno zoniranje, što je žiri cijenio. Veliki doprinos razumjevanju koncepta, daje animacija, koja objašnjava sve ono što je, kroz ostale priloge moglo, ali nije prezentovano. Povoljan utisak preuzima prvi plan, ispred gore navedenih, ne malih nedostataka i opredjeljuje žiri da zauzme stav usmjeren ka visokom vrednovanju.

5. šifra „0119150“

Analitički dio ovog predloga je detaljan i sistematičan čime su se obezbjedila jasna konceptijska uporišta. Na originalan način, autor kroz analizu postupno i jasno uvodi žiri, u konačnu ideju – okosnicu ovog koncepta, u vidu koncentričnih zelenih talasa. Koncept je jasno elaboriran i čitak. U tekstualnom dijelu su jasno naglašene potrebe budućih korisnika prostora, do kojih se došlo kroz organizovanje više radionica, na temu svega onoga što nedostaje gradu, a čime bi građani obogatili svoje okruženje.

Amfiteatar, kao centrano dešavanje, uzima veliki dio ukupne raspoložive površine, programski je multifunkcionalan, pa se može koristiti i kao sportski teren, ili za potrebe neformalnih i organizovanih okupljanja, čime su njegove dimenzije u potpunosti opravdane. Sa druge strane, vješto je uklapan u ambijent, na način da se mjestimično utapa u teren (integriše se sa njim), dok se na pojedinim pozicijama, jasno diferencira od njega. Promjena forme je postupna, što je logičan i najlakši put da amfiteatar postane organski dio koncentričnih talasa u okruženju. Potrebno je istaći da u ovom slučaju amfiteatar ne predstavlja strogo introvertnu pojavu, kakva je u većini slučajeva, već je djelimično orjentisan ka okruženju i na taj način, u nekoj mjeri postaje svoja suprotnost, svoj antipod.

Paviljon i kulturna dešavanja koja se mogu organizovati u ovakvim prostorima, se u sadržajnom smislu uklapaju u kontekst okruženja i tematiku zadatka, iako raspisom konkursa nisu predviđeni, ali nisu ni eksplicitno isključeni. Iako autor nije naveo namjenu paviljona za prevashodno kulturna dešavanja, žiri predlaže ovu funkciju, kao primarnu. Ugostiteljski sadržaj, kao integralni dio paviljona, nije tema za razmatranje.

„Skate park“ je vješto uklopljen u planiranu morfologiju lokacije. Autor je prepoznao potrebu za ovim sadržajem, odnosno, za sportskim površinama kakvih nema u širem okruženju. U istom kontekstu, treba posmatrati i „rock - climbing“ i mreže za penjanje, prostorno dobro postavljene, na način da donekle zaklone postojeći parking i tako pojačaju intimni karakter unutrašnjih zona parka.

Uzevši u obzir da se radi o uređenju zelene površine – park sa pratećom infrastrukturom, veoma je pohvalno, da je autor vodio računa o ukupnoj zastupljenosti betona, na cjelokupnom predmetnom zahvatu i na taj način svodi betoniranje na najmanju moguću mjeru.

Iako već naslovna strana sadrži kroki vinjetu, kao dio analize visine talasa, smatramo da bi trebalo preispitati ovu dimenziju, iz više razloga, a posebno zbog utiska da je potrebno dodatno olakšati kretanje kroz prostor. S tim u vezi, mjestimičnim prosjecanjem, na način da se ne poništi ideja koncepta, potrebno je povezati glavne pješačke pravce i tako olakšati kretanje svih korisnika, sa posebnim osvrtom na lica sa smanjenom pokretljivošću. Takođe smatramo da je potrebno povezati već planirane pješačke trase i tako postići njihov kontinuitet i punu utilitarnost. Sistem staza kako je ponuđen predloženim rješenjem ne daje jasne pravce kretanja i ne povezuje na adekvatan način kako su povezani elementi uređene površine u prostoru.

Paviljon svojim krutim promjenama pravca, kontrira osnovnoj i dominantnoj ideji, sačinjenoj od mekih linija. Takođe, krov kakav je planiran, ne daje mogućnost sakrivanja solarnih panela, koji sami po sebi nemaju dekorativni karakter. Neophodno je dodatno analizirati konačnu poziciju paviljona, posebno u kontekstu odnosa prema zgradi gimnazije i uticaja koji vrši na njenu insolaciju, a pored toga potrebno je razmotriti i ostale uticaje na ovaj objekat.

Hortikultura zahtjeva daleko detaljniju analizu. Posmatrajući grafičke priloge, stiče se utisak da je broj planiranih sadnica neobično mali za ovoliki prostor, iako je u tekstualnom dijelu naveden broj stabala u iznosu od 211 komada. Ostalo je nejasno, da li ovaj broj uključuje i 126 postojećih stabala. Takođe, grafika nam govori da je planiran mali broj „stablašica“, a znatno veći broj prizemnih sadnica (žbunaste forme).

Opšti utisak, koji nameće ovo rješenje je analitičnost u fazi definisanja koncepta, smjelost, originalnost, i kvalitativno izdvajanje u odnosu na veći broj pristiglih radova, savremena forma i dobro zoniranje. Veliki doprinos opštem utisku daje dobra grafička prezentacija i sveobuhvatna analiza. Sa druge strane pojedini aspekti kao što je pozicija i geometrija poviljona, glavni pravci kretanja i predlog hortikulturnog uređenja ostaju nedovoljno razrađeni.

6. šifra „FJAKA05“

Komunikacije povezuju sve programske zone parka, čineći ih pristupačnim ali ne postoje naglašeni koridori koji bi olakšali usmjereno kretanje kroz park. Pergola sa namjenom zaštite od sunca, se svojim malim dimenzijama postaje nejasan element u prostoru. Povoljniji utisak bi ostavilo njeno ponavljanje, ili veća dimenzija uz zadržavanje pozicije. Njene male dimenzije, ne dopuštaju formiranje veće površine pod sjenkom, čija veličina direktno zavisi od upadnog ugla sunčevih zraka. Amfiteatar ne pruža velike programske mogućnosti i ostavlja utisak dvodimenzionalnosti. Pohvalno je zadržavanje postojeće skulpture, ali je upitna pozicija planirane fontane, u neposrednoj blizini postojećeg parkinga, čime po automatizmu izostaje intimnost takvog prostora. Svakako je pohvalno planirati zelenilo oko fontane, ali ne na ovaj način, gdje su površine jako uske i prstenasto postavljene, tako da u velikoj mjeri ograničavaju prilaz fontani. Sa druge strane, tako uski pojas zelenila, ukida mogućnost formiranja ozbiljnije zvučne i vizuelne barijere prema parkingu, da bi ovaj prostor postigao dovoljan stepen intimnosti. Relativno dobra pozicija sportskog terena i dječijeg igrališta.

3D prezentacija nije na zavidnom nivou, što se prvenstveno odnosi na čitljivost koncepta materijalizacije.

RANG LISTA

Druga nagrada - rad pod šifrom 0119150

- nagrada u iznosu od 5.000,00 €

Treća nagrada - rad pod šifrom NLA0138

- nagrada u iznosu od 3.000,00 €

ZAKLJUČAK

Nakon potpisivanja Završnog izvještaja, a u skladu sa članom 73 *Pravilnika o načinu i postupku raspisivanja i sprovođenja javnog konkursa za idejno arhitektonsko rješenje*, žiri će zajedno sa izvjestiocima pristupiti otvaranju koverti sa naznakom "Podaci o autoru", i utvrditi identitet autora konkursnih radova. Izvještaj o otvaranju koverti sa naznakom "Podaci o autoru" nalazi se u prilogu ovog izvještaja.

Žiri:

1.

Igor Milošević, spec.sci.arh, predsjednik žirija

2.

Dr Svetlana Perović, dipl.ing.arh., član žirija

3.

Srđan Marlović, arh. arh-konz., član žirija

4.

Nikola Radović, spec.sci.arh., član žirija

5.

Goran Janković, dipl.ing.arh., član žirija

6.

Ivana Dobrković dipl.ing.arh., član žirija

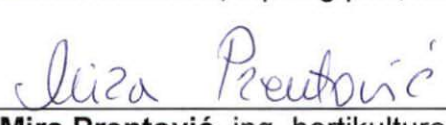
7.

Nikoleta Pavičević, spec.sci.arh., član žirija žirija

8.

Damir Mašović, dipl.ing.p.a., član žirija

9.

Mira Prentović, ing. hortikulture, član žirija